

Sygn. akt XII Kp 450/17

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XII Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: **SSO Agnieszka Wysokińska-Walczak**

Protokolant: Agata Cios

bez udziału Prokuratora:

po rozpoznaniu

wniosku Prokuratora o zwolnienie z tajemnicy zawodowej

radcy prawnego I. W. (1)

na podstawie art. 180 § 2 k.p.k.

postanawia:

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Prokuratura (...) w W. prowadzi postępowanie w sprawie nadużycia udzielonych uprawnień lub niedopełnienia obowiązków przez osoby zobowiązane do zajmowania się sprawami majątkowymi spółki (...) w związku z zawartym z (...) Ltd. z siedzibą w B. kontraktem na dostawę pojazdów (...).

W wyniku naruszenia powyższych obowiązków do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą spółki (...), dokonano rozporządzenia na rzecz (...) z siedzibą w L. w wysokości 225.000 USD z tytułu pozornych czynności prawnych i w wysokości 275.000 USD bez podstawy prawnej.

W związku z powyższymi rozporządzeniami, Prokurator wniósł o zwolnienie z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej radcy prawnego I. W. (1), który w spółce (...) był dyrektorem biura prawnego spółki. W uzasadnieniu wniosku Prokurator wskazał, że przesłuchanie wyżej wymienionego na okoliczność faktów objętych tajemnicą jest niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczności te nie mogą być ustalone na podstawie innego dowodu. Prokurator wskazał, że w sprawie przesłuchano już wszystkie osoby mogące mieć wiedzę w przedmiocie danego wątku śledztwa. Prokurator wskazał, że na obecnym etapie konieczne jest skonfrontowanie zebranych w sprawie dowodów z wiedzą posiadaną przez I. W. (2), albowiem świadkowie zeznają ogólnikowo i ich zeznania się wzajemnie nie uzupełniają, a nawet bywają sprzeczne.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek Prokuratora nie zasługiwał na uwzględnienie, albowiem w ocenie Sądu nie została spełniona jedna z przesłanek określonych w art. 180 § 2 k.p.k., tj. możliwości ustalenia okoliczności – niezbędnych dla dobra wymiaru sprawiedliwości – objętych tajemnicą wyłącznie na podstawie dowodu z przesłuchania osoby zobowiązanej do jej zachowania.

W pierwszej kolejności należy jednak wskazać, że Prokurator zakres potencjalnego zwolnienia określił niezwykle szeroko, a na dodatek nieprecyzyjnie.

Wskazać bowiem należy, że ogólne sformułowanie złożenia zeznań w charakterze świadka na okoliczność świadczonych usług prawnych na rzecz (...) sp. z o.o., w szczególności w zakresie spółek (...), (...), (...) Ltd. oraz D. Dogra z pewnością nie mogą w określeniu na dokładnie jakie okoliczności miałyby I. W. (2) w ogóle zeznawać. Biorąc pod uwagę obszerność akt sprawy, a także poruszane w jej toku sprawy zarówno zawarcia przez B. kontraktu z podmiotami (...), jak i kwestii umów „konsultingowych” z dwoma etranżerami, praktycznie niemożliwe jest ustalenie jakie okoliczności są dla Prokuratora tak interesujące, że niezbędne jest zwolnienie z tajemnicy radcowskiej I. W. (2). Ten zakres winien być precyzyjnie określony przez Prokuratora we wniosku i umotywowany, albowiem w razie zwolnienia naruszana byłaby tajemnica zawodowa o szczególnym znaczeniu dla zawodu radcy prawnego – stanowi ona bowiem jedną z najistotniejszych podstaw dla prawidłowego wykonywania zawodu radcy prawnego. Dlatego też precyzyjne określenie okoliczności, na jakie miałyby być przesłuchany I. W. (2), jest niezbędne w takim wniosku. Brak spełnienia tego warunku przez Prokuratora stanowi – biorąc pod uwagę obszerność materiału zgromadzonego w sprawie – pierwszą podstawę do nieuwzględnienia wniosku.

Po drugie należy wskazać, że Prokurator w swoim wniosku wskazał zakres zwolnienia nie tylko ogólnikowo, lecz także nieprecyzyjnie. Wskazać należy, że niniejsza sprawa dotyczy niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej wysokości 500.000 USD na rzecz spółki (...). Niekwestionowanym faktem jest również to, że doszło do zawarcia umów z powyższą spółką, to B. zawarł umowę z D. Dogra w zakresie kontraktu na dostawę 203 wozów (...). Niemniej jednak, mimo że istotne dla tak sformułowanych potencjalnych zarzutów, Prokurator wnioskował również o zwolnienie z tajemnicy zawodowej również w zakresie spółki (...) oraz – co najbardziej zastanawiające – w zakresie indyjskiego kontrahenta (...) sp. z o.o. – (...) Ltd. Taki zakres zwolnienia – wykraczający poza nawet wskazane kwestionowane wypłaty środków w postaci 225.000 USD i 275.000 USD – budzi wątpliwości Sądu, co wespół z wyżej wskazaną kwestią ogólności okoliczności na które miałyby być przesłuchany I. W. (2), prowadzić musi do odmowy uwzględnienia wniosku.

Jedynie na marginesie należy wskazać, że już nawet sformułowanie „na okoliczność świadczonych usług prawnych” na rzecz (...) sp. z o.o. budzi pewne wątpliwości. Wskazywałoby to prędzej na to potrzebę ustalenia przez Prokuratora jakie faktycznie czynności wykonywał I. W. (2) (co można uzyskać w sposób łatwy od samej spółki, dokonując sprawdzenia czynności, które wykonywał wskazany radca prawny), a nie na wiedzę, którą posiadał I. W. (2) w zakresie prowadzonych rozmów w sprawie kontraktu z (...) Ltd.

Wreszcie, należy zauważyć, że Prokurator w uzasadnieniu swojego wniosku wskazał, że przesłuchanie I. W. (2) – oprócz tego, że jest niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości oraz jego zeznania dotyczyć będą okoliczności, których nie sposób ustalić na podstawie innego dowodu – konieczne jest ze względu na potrzebę skonfrontowania zebranych dowodów z wiedzą wyżej wymienionego.

W ocenie Sądu powyższe uzasadnienie nie zasługuje na uwzględnienie wniosku z dwu przyczyn. Po pierwsze należy wskazać, że z zeznań wielu świadków – m.in. U. Ś., C. S. (1), E. N. i D. D. wynika, że w ustaleniach dotyczących umowy o świadczeniu usług konsultingowych, które faktycznie były czynnościami agencyjnymi, udział brały przede wszystkim ww. osoby i to pomiędzy tymi osobami dochodziło do ustaleń, które dopiero później miały przełożenie na skonstruowane przez I. W. umowy pomiędzy B. a D. D., a później (...). Wskazują na to choćby zeznania świadka C. S. z k. 441 i k. 442, gdzie świadek wskazywał kto dokonywał ustaleń z D. D. i ma wiedzę na temat ustaleń z kontrahentem B., oraz co było faktycznym obowiązkiem I. W.. Zatem przesłuchiwanie I. W. (2) na okoliczność tych ustaleń raczej nie doprowadzi do ustalenia okoliczności nowych, których nie można pozyskać na podstawie innego materiału dowodowego. Podobnie zresztą jak w przypadku wypłaty kwoty 275.000 USD bez podstawy prawnej, bowiem już U. Ś. i A. W. wskazywały obszernie na okoliczności związane z wypłatą tych środków, wobec czego trudno uznać – zwłaszcza wobec braku wskazania konkretnych okoliczności przez Prokuratora – co jeszcze mógłby nowego wniesić do śledztwa I. W. (2) z punktu widzenia niezbędności dla dobra wymiaru sprawiedliwości.

Po drugie, zeznanie osoby, która jest zobowiązana do zachowania tajemnicy zawodowej określonej w art. 180 § 2 k.p.k. wymaga, aby okoliczności mające – z punktu widzenia dobra wymiaru sprawiedliwości – pierwszorzędne znaczenie dla sprawy (a więc mające zasadnicze znaczenie dla jej rozstrzygnięcia co do meritum), a objęte taką tajemnicą nie

mogły zostać ustalone na podstawie innego dowodu w sprawie. Oznacza to, że mają to być okoliczności, których nie można ustalić w żaden inny sposób, niż przez naruszenie tej szczególnej tajemnicy zawodowej. Zwolnienie z tajemnicy nie ma natomiast służyć potwierdzeniu czy konfrontowaniu zebranych dowodów. Dokonanie analizy i oceny pod względem wiarygodności zeznań poszczególnych świadków należy bowiem do obowiązków prowadzącego postępowanie karne w trybie art. 7 k.p.k. Tym samym, wniosek Prokuratora o to, aby zeznania I. W. (2) pozwoliły na skonfrontowanie zeznań dotychczas przesłuchanych świadków nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem nie temu służy instytucja przewidziana w art. 180 § 2 k.p.k. Inna sprawa, że Prokurator nie określił we wniosku czy jego uzasadnieniu jakie ustalenia czy zeznania świadków lub w jakim zakresie miałyby być zweryfikowane zeznaniami I. W. (2) w zakresie objętym tajemnicą zawodową.

Zatem, biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, tj.:

1. brak precyzyjnego określenia okoliczności, na które radca prawny I. W. (2) miałby zostać zwolniony z tajemnicy szczególnie chronionej. Przy uwzględnieniu obszerności sprawy i jej wielowątkowości, ewentualne wydanie postanowienia o zwolnieniu w określonym zakresie (bo z pewnością nie w całości) prowadziłoby w konsekwencji do ingerencji Sądu w tok postępowania przygotowawczego w sposób wykraczający poza ramy postępowania w sprawie wniosku w trybie art. 180 § 2 k.p.k.;
2. posiadanie w aktach sprawy zeznań wielu świadków – osób faktycznie decyzyjnych i mających wpływ na kształt kontraktów B. oraz składających zeznania na temat okoliczności związanych z przedmiotem postępowania;
3. brak wykazania przez Prokuratora spełnienia warunku niemożności ustalenia danych okoliczności na podstawie innych dowodów, a jedynie wykorzystanie zeznań radcy prawnego do weryfikacji i konfrontacji zeznań innych świadków,

Sąd uznał, że nie istnieją podstawy do uwzględnienia wniosku Prokuratora i zwolnienia I. W. (2) z obowiązku zachowania tajemnicy radcy prawnego. Jednocześnie wskazać należy, że prawidłowe skonstruowanie wniosku – przede wszystkim precyzyjne określenie okoliczności, na jakie miałby zostać radca prawny przesłuchany – i należyte jego uzasadnienie, może doprowadzić do innego rozstrzygnięcia w sprawie. Jednakże, na chwilę obecną okoliczności wskazane przez Prokuratora na takie zwolnienie nie pozwalają.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji.